

Anvisningar för behandling av svampar

Minskning av radioaktivt cesium

Radioaktiva ämnen som nu finns i livsmedel, som cesium-137 (^{137}Cs), härstammar huvudsakligen från kärnkraftverksolyckan i Tjernobyl år 1986. I många finska svampar som finns på marknaden finns ännu ortvis halter av cesium-137 som överskrider maximivärdet i EU:s rekommendation. Halterna av cesium-137 skiftar också mellan svamparterna.

Man kan minska på mängden radioaktivt cesium genom att urlaka eller koka svamparna i vatten. En stor del av cesiumet förflyttas till vattnet som kastas bort under matlagningen. Behandlingen avlägsnar till och med 70–90 procent av cesiumet.

Enligt EU-kommissionens rekommendation (2003/274/Euratom) får halten av radioaktivt cesium i naturprodukter som säljs i EU:s medlemsländer inte överskrida 600 becquerel per kilogram (Bq^*/kg). Enligt rekommendationen bör befolkningen informeras om detta på sådana områden där de rekommenderade maximivärdena kan överskridas.

* Becquerel (Bq)

Enheten för aktivitet. Halterna av radioaktiva ämnen i till exempel livsmedel uttrycks i becquerel per vikt- eller rymdenhet. Bq/kg eller Bq/l . 1 Bq = ett radioaktivt sönderfall per sekund.

Anvisningar för behandling av svampar för att minska halten av cesium-137

Kokning av färska eller saltade svampar

Riskor kokas i rikligt med vatten (1 del svampar och 3 delar vatten) en gång ca 10 minuter och murklor kokas två gånger ca 5 minuter. Kokvattnet kastas bort. Svamparna sköljs av i rikligt med kallt vatten. På samma sätt kan man minska på cesiumet även i andra svampar.

Uppvärmning i egen vätska

Sådana svampar som vanligtvis inte kokas kan förbehandlas så att man avlägsnar svamparnas egen vätska genom att värma upp dem på stekpanna. Vätskan kastas bort. Behandlingen kan effektiveras genom att skölja svamparna med lite vatten.

Frysning

Svampar som man låtit sjuda i stekpanna får vara fuktiga innan de fryses ner. Då de tinas upp pressas vätskan ut ur svamparna.

Urlakning

Torkade svampar urlakas i kallt vatten minst en timme eller över natten (10 g svampar och minst 2 dl vatten). Färska svampar urlakas i kallt vatten över natten (100 g svampar och 5 dl vatten). Urlakningsvattnet kastas bort.

Storkremla

Rimskivling

Svart trumpetsvamp

Svampars cesium-137-halter artvis

Lite cesium:

kantarell, stensoppar, strävsoppar, fårticka, smörsopp, honungsskivling, toppmurkla, stenmurkla, goliatmusseron

- över 600 Bq/kg förekommer sällan

Medelmåttigt med cesium:

kremlor, trattkantarell, rödgul och svart trumpetsvamp

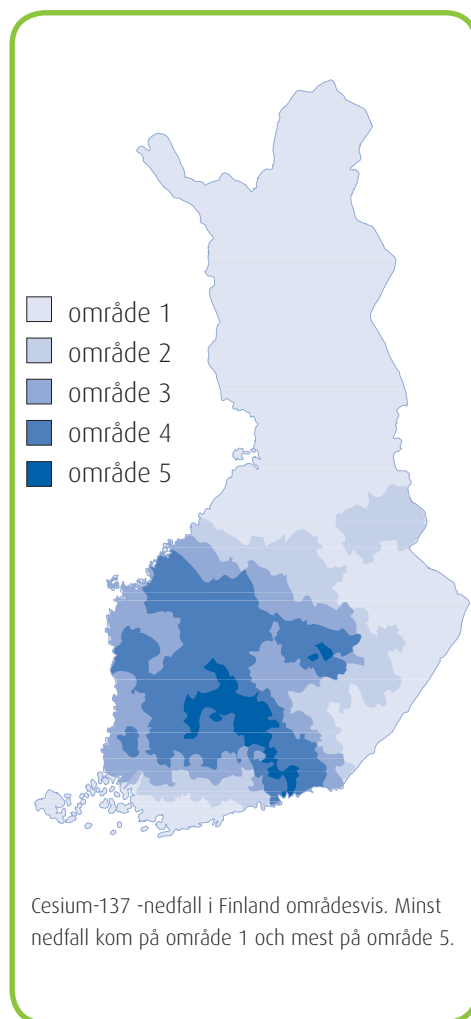
- över 600 Bq/kg är vanligt på nedfallsområden 3-5

Rikligt med cesium:

riskor, taggsvamp, sandsopp, rimskivling, sotvaxskivling

- över 600 Bq/kg förekommer ofta även på områden med lite nedfall (områden 1-2)

Noggrannare kartor över nedfallsområden finns på STUK:s webbplats.

Storkremla

Rimskivling

Tilläggsuppgifter: www.stuk.fi
www.evira.fi

Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Mustialagatan 3, 00790 Helsingfors
Telefon 020 77 2003 • Fax 020 77 24350
www.evira.fi

Strålsäkerhetscentralen
Flänsvägen 4, 00880 Helsingfors
Telefon (09) 759 881 • Fax (09) 759 88 500
www.stuk.fi